

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:2009/5 (Siyasi Parti Mali Denetimi)

Karar Sayısı:2013/135

Karar Günü:11.12.2013

I- MALİ DENETİMİN KONUSU

Bizim Parti 2008 yılı kesin hesabının incelenmesidir.

II- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Serruh KALELİ, Mehmet ERTEN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Zehra Ayla PERKTAŞ, Recep KÖMÜRCÜ, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI, Erdal TERCAN, Muammer TOPAL, Zühtü ARSLAN ve M. Emin KUZ'un katılımlarıyla 11.12.2013 gününde ilk inceleme toplantısı yapılmıştır.

2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 73. maddesi, il örgütlerinden gönderilen kesin hesaplar ile parti genel merkezine ilişkin kesin hesabın merkez karar ve yönetim kurulunca incelenerek karara bağlanacağını ve birleştirileceğini hükme bağlamış; 74. maddesi de, bu şekilde karara bağlanan kesin hesabın parti genel başkanınca Haziran ayı sonuna kadar Anayasa Mahkemesi Başkanlığına verilmesi zorunluluğunu getirmiştir.

Partinin 2008 yılı kesin hesabına ilişkin dosya, 5.6.2009 tarihli ve 57 sayılı Genel Başkan Ahmet YILMAZ imzalı yazı Anayasa Mahkemesi Başkanlığına verilmiş ve anılan dosya 5.6.2009 tarih ve 758/175 sayı ile kayıt altına alınmıştır.

Bizim Parti yetkilileri; Parti Genel Merkezi ve teşkilatlarının partili bir kişiye ait Ergin Sokak No:47/4 adresinde faaliyet gösterdiğini, anılan yer için herhangi bir kira veya diğer giderin yapılmadığını, herhangi bir teşkilat giderinin bulunmadığını ve demirbaş alımı yapılmadığını bildirmişlerdir. 2008 yılına ait kesin hesaplara ait bilançosunun da yazı ekinde olduğu belirtilmiş olmasına rağmen dosyada söz konusu bilanço sunulmamış sadece Mahkeme tarafından gönderilen tablolar herhangi bir gelir-gider kaydı yapılmaksızın sadece çizgiler çekilerek doldurulmak suretiyle sunulmuştur.

Partinin 2008 yılı hesaplarının kabul edilip onaylandığına dair Merkez Karar ve Yönetim Kurulu Kararı ile diğer bilgi ve belgeler bulunmamaktadır.

Siyasi partilerin faaliyetlerini yürüttükleri genel merkez, il, ilçe ve belde başkanlıklarına ait yerler partilerin kendilerine ait olabileceği gibi kiralık olarak da kullanılabilecektir. Şayet, parti yetkililerine ait veya bunların kendilerinin kullandıkları yerlerde siyasi parti faaliyette bulunuyor ise bu takdirde kira sözleşmesi düzenlenerek isabet eden tutar partiye bağış geliri ve karşılığı da kira gideri olarak kaydedilmelidir.

Ayrıca, partilerin genel merkez, il, ilçe ve belde başkanlıklarının hayatın olağan akışı gereği kira, su, elektrik, posta, telefon, kırtasiye, tutulacak defterlerin satın alınması vb. bir takım genel yönetim giderlerini de yapması gerekir.

2820 sayılı Kanun'un 69. maddesinde, bir siyasi partinin bütün gelirlerinin, o siyasi partinin tüzelkişiliği adına elde edileceği; 70. maddesinde, siyasi partilerin giderlerinin amaçlarına aykırı olamayacağı ve bir siyasi partinin bütün giderlerinin, o siyasi parti tüzelkişiliği adına yapılacağı; 75.

Esas Sayısı:2009/5 (Siyasi Parti Mali Denetimi)
Karar Sayısı:2013/135

maddesinde, Anayasa Mahkemesinin kesin hesaplara ait bilgilerin belgelendirilmesini siyasi partilerden her zaman isteyebileceği ve denetimini evrak üzerinde yapacağı, denetim sonunda da o siyasi partinin gelir ve giderlerinin doğruluğuna ve kanuna uygunluğuna veya kanuna uygun olmayan gelirler ile giderler dolayısıyla da bunların Hazineye gelir kaydedilmesine karar vereceği; 111. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde de yapılan inceleme ve araştırmaları engelleyen ve istenen bilgileri vermeyen parti sorumluları hakkında altı aydan bir yıla kadar hapis ve altmış milyon liradan az olmamak üzere ağır para cezası verileceği hüküm altına alınmıştır. Bu hükümlere göre, parti yetkililerinin genel yönetim giderlerini kendi imkânlarıyla karşılamaları mümkün değildir. Parti yetkililerinin, bu şekilde yapmış oldukları gider bedellerini partiye bağış geliri olarak, karşılığını da genel yönetim gideri olarak kaydetmek suretiyle parti tüzelkişiliği adına hesaplara dâhil etmesi gerekir.

Yönetim giderlerinin hesaplarda görülmemesi kayıt dışı gelir ve gider oluşturulmuş olduğunu göstermektedir. Bu durumda, 2820 sayılı Kanun'un 69. ve 70. maddelerine aykırı davranılmış olmaktadır.

Diğer yandan, Parti kesin hesabı ile eki belgelerinin Anayasa Mahkemesi Başkanlığı'na sunulduktan sonra gerekli inceleme yapılmış olup 2008 yılı kesin hesabında yer alan eksiklikler Partiye Mahkeme Başkanlığı'nın 25.7.2012 tarihli ve C.0.10.YİM.0.107.02/567-1835 sayısına kayıtlı yazı ile;

“Bizim Parti 2008 yılı kesinhesabı 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanununun 73 ve 74 üncü maddeleri uyarınca, 5/06/2009 günlü yazı ekinde Anayasa Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

2820 sayılı Kanunun 73 üncü maddesinde, parti merkezi ve bağlı ilçeleri de kapsamak üzere iller teşkilatının, her bütçe yılını izleyen nisan ayı sonuna kadar, bir evvelki yıla ait uygulama sonuçlarını gösteren kesin hesaplarını hazırlayacakları, iller teşkilatından gönderilenler ve parti merkezine ait olan hesapların, merkez karar ve yönetim kurulunca incelenerek karara bağlanacağı ve birleştirileceği belirtilmiştir.

Aynı Kanunun 12.8.1999 gün ve 4445 sayılı Yasayla değişik 74 üncü maddesinde de, “Siyasî partilerin genel başkanları, karara bağlanarak birleştirilmiş bulunan kesinhesap ile parti merkez ve bağlı ilçeleri de kapsayan iller teşkilâtının kesinhesaplarının onaylı birer örneğini Haziran ayı sonuna kadar Anayasa Mahkemesine ve bilgi için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına vermek zorundadırlar. Bu belgelere, ilgili siyasî partinin aynı hesap döneminde edindiği taşınmaz ve değeri yüz milyon lirayı aşan taşınır malların, menkul kıymetlerin ve her türlü hakların değerleri ile edinim tarihlerini ve şekillerini de belirten listeleri eklenir.” denilmiştir.

Partinizin kesinhesabı üzerinde yapılan incelemede kesinhesapların incelenip kabul edildiği ve birleştirildiğine ilişkin parti yetkili organı kararının gönderilmediği görülmüştür. Söz konusu eksikliğin giderilmesi bakımından partinizin yetkili organı tarafından onaylanmış olan kesinhesapların incelenip kabul edildiği ve birleştirildiğine ilişkin kararın, bu yazının tarafınıza tebliğinden itibaren ivedilikle ve en geç 5 gün içinde Anayasa Mahkemesi'ne gönderilmesi”

istenmiş olup söz konusu yazı 21.8.2012 tarihinde muhataplarına tebliğ edilmiştir.

Söz konusu yazıya ise Parti yetkililerince bugüne kadar herhangi bir cevap verilmemiştir.

Mahkemeye bilgilerin istendiği şekliyle verilmemesi, hesap verilebilir şekilde kayıt ve belge düzeninin oluşturulmaması, hesabın dışında gelir ve gider oluşturulması, inceleme ve araştırmayı engellemeye yönelik eylemler olduğu ve Mahkemenin resmi yazısına cevap verilmediğinden 2820

sayılı Kanun'un 111. maddesinin (c) fıkrasına istinaden gerekli işlemlerin yapılmasını temin için Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulması gerekir.

III- SONUÇ

Bizim Partinin 2008 yılı kesin hesabının incelenmesi sonucunda;

1- Gelir ve gideri olmadığı beyan edilerek herhangi bir bilgi ve belge ibraz edilmeyen parti hesabının denetimi gerçekleştirilemediğinden, 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'na uygun olarak sunulmadığına ve kabul edilmesinin mümkün olmadığına,

2- Anayasa Mahkemesine istenen bilgilerin istendiği şekliyle verilmemesi, hesap verilebilir şekilde kayıt ve belge düzeninin oluşturulmaması, hesabın dışında gelir ve gider yapılması, inceleme ve araştırmayı engellemeye yönelik eylemler olduğu ve Mahkemenin resmi yazısına cevap verilmediğinden, Parti sorumluları hakkında 2820 sayılı Kanun'un 75. ve 111. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca yasal işlem yapılması için Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmasına,

11.12.2013 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkanvekili	Üye	Üye
Serruh KALELİ	Mehmet ERTEN	Serdar ÖZGÜLDÜR
Üye	Üye	Üye
Osman Alifeyyaz PAKSÜT	Zehra Ayla PERKTAŞ	Recep KÖMÜRCÜ
Üye	Üye	Üye
Burhan ÜSTÜN	Engin YILDIRIM	Nuri NECİPOĞLU
Üye	Üye	Üye
Hicabi DURSUN	Celal Mümtaz AKINCI	Erdal TERCAN
Üye	Üye	Üye
Muammer TOPAL	Zühtü ARSLAN	M. Emin KUZ